

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ЕКОЛОГІЯ

другого (магістерського) рівня вищої освіти

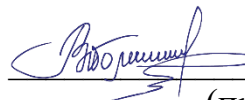
спеціальність Е2 Екологія

галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Херсонського державного університету

Голова вченої ради

 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 16 від 26.05.2025)

Освітня програма вводиться в дію з 31.05.2025

Ректор Херсонського
державного університету
(Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ)
(наказ № 284-Д від 30.05.2025)

Івано-Франківськ, 2025 рік

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

РОЗРОБЛЕНО:

на засіданні робочої групи освітньої програми

Протокол №__1__ від «__31__»__січня__20__25__р.

Гарант

Ірина Шахман

РЕКОМЕНДОВАНО:

на засіданні кафедри географії та екології

Протокол №__10__ від

«__05__»__травня__20__

Завідувач/чка кафедри _____ Олексій ДАВИДОВ

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету біології, географії та екології

Протокол № 8 від 12 травня 2025 р.

Голова вченої ради _____

_____Олександр ХОДОСОВЦЕВ
(підпис, ПІБ)

Схвалено науково-методичною радою університету

Протокол №__8__ від «__22__»__травня__2025__р.

Голова ради _____

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму за спеціальністю Е2 Екологія підготовки здобувачів рівня вищої освіти другого (магістерського) спеціальності Е2 Екологія розроблено відповідно до Стандарту вищої освіти України із галузі знань спеціальності 101 Екологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН від 04.10.2018 р. № 1066), Професійного стандарту «Еколог» (Наказ Міністерства економіки України від 04.05.2022 р. № 1111-22) з урахуванням Постанови Кабінету міністрів «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (зі змінами внесеними відповідно Постанови КМ від № 188 від 21.02.2025) та згідно вимог Закону України «Про вищу освіту» робочою групою кафедри географії та екології ХДУ.

Шахман Ірина Олександрівна, *голова робочої групи*, кандидатка географічних наук, доцентка, доцентка кафедри екології та географії, Херсонський державний університет;

Пилипенко Ігор Олегович, *заступник голови робочої групи*, доктор географічних наук, професор, професор кафедри екології та географії, декан факультету біології, географії і екології, Херсонський державний університет;

Мальчикова Дар'я Сергіївна, *членкиня робочої групи*, докторка географічних наук, професорка, проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи, Херсонського державного університету;

Давидов Олексій Віталійович, *член робочої групи*, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри екології та географії, Херсонський державний університет;

Сараненко Інна Іванівна, *членкиня робочої групи*, кандидатка біологічних наук, доцентка, доцентка кафедри екології та географії, Херсонський державний університет;

Коваленко Вікторія Вікторівна, *членкиня робочої групи*, магістр з екології, директорка ТОВ «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП»

Чвартковська Анастасія Олександрівна, *членкиня робочої групи*, здобувачка 1 року навчання, спеціальність 101 Екологія, факультет біології, географії та екології, Херсонський державний університет

Рецензії-відгуки стейкхолдерів:

1. **Коваленко Вікторія Вікторівна** – директорка ТОВ «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП», магістр зі спеціальності 101 «Екологія», випускниця Херсонського державного університету.

2. **Дікзайте Ліна** – директорка Національного парку «Куршська коса» (Литовська Республіка).

1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологія» зі спеціальності Е2 Екологія галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет, факультет біології, географії та екології, кафедра екології та географії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Освітня кваліфікація: магістр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності НД 2288974, дійсний до 01.07.2026
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ ENEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Для здобуття освітнього ступеня магістра на базі ступеня «бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» здійснюється за результатами ЄВІ з іноземної мови, фахового вступного випробування. Інші вимоги визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму відповідного року вступу
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці Планове оновлення 1 раз на 2 роки
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms.aspx
2. Мета освітньо-професійної програми	
Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування та сталого розвитку.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Е Природничі науки, математика та статистика, Е2 Екологія Обов'язкова компонента (65,6 %), вибіркова компонента (34,4 %).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістра має прикладну орієнтацію, пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері природокористування та охорони природи, опанування методами організації та управління регіональним природокористуванням, системного та просторового аналізу та планування території. Професійні (спеціалізаційні) акценти: включені в програму дисциплін та орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша

	професійна та наукова кар'єра здобувача, з посиленням фокусом на сучасні наукові концепції сталого розвитку та системного аналізу.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в сфері «Екологія». Акцент робиться на здобуття навичок та знань з екології та охорони навколишнього середовища, що передбачає визначену зайнятість та можливість подальшої освіти і кар'єрного зростання.
Особливості програми	Програма дає можливість отримання подвійного диплому в рамках діючих угод про співпрацю університету з провідними зарубіжними освітніми закладами, стажування на підприємствах, організаціях. Освітньо-професійна програма узгоджена із програмою реалізації міжнародного проекту Tempus Project 543681-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-JPHES
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники придатні до працевлаштування у природоохоронних, моніторингових, управлінських, контролюючих та виробничих установах та організаціях, які підпорядковані Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерству освіти і науки України; на підприємствах, установах та організаціях, їх філіях та представництвах чи об'єднаннях, окремих виробництвах, інших господарських об'єктах; в різноманітних недержавних організаціях та установах на посадах фахівців відповідно до освітньої (магістр з екології) кваліфікації та штатного розпису.
Подальше навчання	Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем: отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічної мобільності.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, практика із використанням загально- та спеціально-наукових методів (просторового аналізу). Проведення лекційних, практичних занять, розв'язування ситуаційних завдань, тренінгів, кейсів, виконання проєктів, дослідницьких робіт.
Оцінювання	<i>Форми контролю:</i> письмові екзамени (тестування, вирішення проблемних завдань, розв'язання певної прикладної задачі), усні іспити, заліки, проміжні контрольні роботи та опитування, презентації, звіти з практик, публічний захист звітів з практик, публічний захист кваліфікаційної роботи. <i>Види контролю:</i> поточний та підсумковий контроль. <i>Шкала оцінювання:</i> оцінювання здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою, шкалою ЄКТС (ECTS), (A, B, C, D, E, FX, F), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності	Компетентності, визначені стандартом вищої освіти: ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 02. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	ЗК 04. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК 05. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети. ЗК 08. Здатність до роботи в команді.
Фахові компетентності	Компетентності, визначені стандартом вищої освіти: ФК 01. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/ або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК 02. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем. ФК 03. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/ або інноваційної діяльності. ФК 04. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності. ФК 05. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців. ФК 06. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК 07. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог. ФК 08. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК 09. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей. ФК 10. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки та довкілля та людину. Компетентності, визначені закладом вищої освіти: ФК 11. Здатність до здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій екологічній освіті (зкладах фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти).
7. Програмні результати	
Програмні результати навчання	Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти: ПР 01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля. ПР 02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності. ПР 03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання. ПР 04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів, в умовах суперечливих вимог. ПР 05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

	ПР 06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного та геоінформаційного моделювання. ПР 07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності. ПР 08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу. ПР 09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПР 10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища. ПР 11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля. ПР 12. Уміти оцінювати ландшафтне та біологічне різноманіття та аналізувати наслідки впливу антропогенного впливу на природне середовище. ПР 13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля. ПР 14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах. ПР 15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПР 16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов. Програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти: ПР 17. Вміти реалізувати концептуальні основи вищої екологічної освіти.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, які залучені до реалізації освітніх компонентів освітньої програми повністю відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають багаторічний досвід роботи у галузі екології. До викладання професійно-орієнтованих дисциплін можуть бути залучені на конкурсній основі фахівці-практики, закордонні фахівці.
Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення освітнього процесу, наукової, методичної, творчої діяльності в умовах релокації наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення, яке визначено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2022 № 356 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету», на підставі наказу ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 05.05.2022 № 212 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», наказу ректора Херсонського державного університету від 27.06.2022 № 315-Д «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та закріплення за ним навчальних приміщень, наказу від 24.05.2023 № 219-Д «Про тимчасове закріплення навчальних

	приміщень Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за Херсонським державним університетом в умовах переміщення» з урахуванням листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2024 № 1/9979-24, згідно договору № 28/25-01/1ск/25 від 23.03.2025 про спільне користування матеріально-технічною базою для забезпечення освітньої діяльності.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт ХДУ: http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - Херсонський віртуальний університет http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx?l=1; - корпоративна освітня платформа «KSU Online»; - електронний сервіс ХДУ24 «KSU24» https://ksu24.kspu.edu/; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; - Scopus і Web of Science доступ, База даних Google Scholar, - Інституційний репозитарій - навчально-методичні комплекси дисциплін; - програми практик; - платформи дистанційного навчання Zoom, Google Meet, освітні платформи Prometheus, Coursera, Udeemy та інші.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського від 22.10.2015 № 15/12 Термін дії угоди 2025 ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет» від 31.01.2018 № 03-2 Термін дії угоди До прийняття рішення про припинення
Міжнародна кредитна мобільність	Угода №28-53. Поморська Академія в м. Слупськ (Республіка Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливість навчання іноземних здобувачів вищої освіти за акредитованою освітньою програмою за наявності попередньої мовленнєвої підготовки в межах ліцензованого обсягу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньої програми

Ірина ШАХМАН

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОК			
Цикл загальної підготовки			
ОК 01	Філософія та методологія науки	3	залік
ОК 02	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	залік
	Усього	6	
Цикл професійної підготовки			
ОК 03	Методологія дослідження навколишнього природного середовища	3	екзамен
ОК 04	Планування територій	3	екзамен
ОК 05	Просторовий аналіз методами геоінформаційних технологій	3	екзамен
ОК 06	Системний аналіз якості навколишнього середовища	3	залік
ОК 07	Дистанційний моніторинг навколишнього середовища	4	залік
ОК 08	Педагогіка і психологія вищої школи	3	залік
ОК 09	Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти	3	екзамен
ОК 10	Виробнича практика	18	залік
ОК 11	Переддипломна практика	6	залік
ОК 12	Виконання кваліфікаційної роботи та атестація здобувачів вищої освіти	6	захист
	Усього	52	
	Загальний обсяг	58	
2. Вибіркові компоненти ВК			
Цикл загальної підготовки			
ВК 01	Вибіркова освітня компонента 1	4	залік
ВК 02	Вибіркова освітня компонента 2	4	залік
ВК 03	Вибіркова освітня компонента 3	4	залік
ВК 04	Вибіркова освітня компонента 4	4	залік
ВК 05	Вибіркова освітня компонента 5	4	залік
	Усього	20	
Цикл професійної підготовки			
ВК 06	Вибіркова освітня компонента 6	4	залік
ВК 07	Вибіркова освітня компонента 7	4	залік
ВК 08	Вибіркова освітня компонента 8	4	залік
	Усього	12	
Загальний обсяг вибірових компонент:		32	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

5. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності Е2 Екологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, проходить у формі захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має ґрунтуватися на знаннях та/або розумінні комплексної проблеми у сфері екології та/або збалансованого природокористування, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів.

Основні результати кваліфікаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані та перевірені на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурному підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Завершено переддипломна практика ОК 11
Зразок про присудження здобувачеві ступеня вищої освіти магістр та освітньої кваліфікації: магістр з екології.

Виконання та захист
кваліфікаційної роботи
ОК 12

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 01	+	+			+		+			+	+	
ЗК 02			+	+			+			+	+	
ЗК 03					+	+		+				+
ЗК 04										+	+	
ЗК 05		+									+	
ЗК 06			+	+	+	+	+			+	+	+
ЗК 07								+	+	+	+	
ЗК 08								+	+	+	+	
ФК 01	+	+	+	+	+	+	+			+		
ФК 02										+	+	
ФК 03					+	+	+			+		
ФК 04				+	+	+	+			+		
ФК 05		+			+			+	+			+
ФК 06				+		+	+					+
ФК 07			+	+	+	+				+	+	
ФК 08	+	+			+			+	+	+	+	+
ФК 09		+		+		+	+				+	+
ФК 10			+	+	+	+	+			+	+	+
ФК 11		+						+	+	+		

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ПР 01	+		+		+	+	+			+	+	
ПР 02			+	+	+	+	+			+	+	+
ПР 03	+		+		+	+	+			+	+	+
ПР 04	+					+				+	+	+
ПР 05				+			+			+	+	
ПР 06				+	+	+	+			+		
ПР 07		+								+	+	+
ПР 08	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 09				+		+	+	+		+	+	
ПР 10		+		+		+				+		+
ПР 11		+		+	+	+	+			+	+	+
ПР 12			+		+	+	+			+	+	+
ПР 13			+	+	+	+	+			+	+	+
ПР 14				+	+	+	+	+		+	+	+
ПР 15					+	+	+			+		+
ПР 16				+		+				+	+	+
ПР 17		+			+	+	+	+	+		+	

Гарант освітньо-професійної програми

Ірина Шахман

ДОДАТОК

Вибіркові компоненти ВК

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Дисципліни циклу загальної підготовки			
ВК 01	За електронним каталогом на сайті KSU24	4	залік
ВК 02		4	залік
ВК 03		4	залік
ВК 04		4	залік
ВК 05		4	залік
Дисципліни циклу професійної підготовки			
ВК 06	Гирлові області річок, їх охорона та раціональне використання	4	залік
	Освіта для сталого розвитку		
ВК 07	Еколого-безпечне управління регіоном	4	залік
	Гідродинаміка та екологічний стан прибережних акваторій Азово- Чорноморського регіону України		
ВК 08	Екологічні проекти	4	залік
	Управління регіональними туристсько- рекреаційними комплексами		

Гарант освітньо-професійної програми

Ірина Шахман